

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D., v právní věci

žalobce: O. K.
bytem X

zastoupen: Mgr. Bc. Martinem Kotrbáčkem, advokátem
sídlem Kobližná 47/19, 602 00 Brno

proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra České republiky
poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 1. 2025, č. j. OAM-466/ZA-ZA11-
ZA01-2024,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Včas podanou žalobou se žalobce u Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“) domáhal zrušení shora citovaného rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 1. 2025, č. j. OAM-466/ZA-ZA11-ZA01-2024 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný o žádosti žalobce o mezinárodní ochranu rozhodl tak, že (i) žalobci neudělil azyl podle §12, § 13 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a současně (ii) mu pro existenci důvodů podle § 15a zákona o azylu neudělil doplňkovou ochranu.

II. Napadené rozhodnutí

2. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný shrnul skutečnosti sdělené žalobcem v rámci řízení o udělení mezinárodní ochrany a popsal průběh azylového řízení. V průběhu správního řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem žalobcovy žádosti o udělení mezinárodní ochrany v ČR je obava z povolání do armády a následné zařazení do bojů na Ukrajině. Dalším důvodem je pak snaha žalobce zlegalizovat si svůj pobyt na území ČR.
3. Žalovaný posoudil příběh žalobce věcně z hlediska důvodů podle § 12 až § 14 zákona o azylu, přičemž neshledal, že by okolnosti příběhu svědčily o nutnosti udělit žalobci v ČR mezinárodní ochranu formou azylu či azylu z humanitárních důvodů. V otázce udělení doplňkové ochrany naopak žalovaný dospěl k závěru, že v průběhu správního řízení vyšly najevo závažné okolnosti odůvodňující aplikaci tzv. *vylučující klauzule* podle § 15a zákona o azylu.
4. Po posouzení výpovědi žalobce v průběhu správního řízení a informací o jeho trestním stíhání a odsouzení v ČR žalovaný vyhodnotil, že žalobce *představuje nebezpečí pro společnost nebo bezpečnost státu* dle § 15a odst. 1 písm. d) zákona o azylu, protože mu bez dalšího nelze doplňkovou ochranu udělit. Z přiloženého popisu z evidence Rejstříku trestů plyne, že byl žalobce v ČR pravomocně odsouzen za spáchání přečinu *vydírání*, za což byl odsouzen k trestu odnětí svobody v délce tří let. Žalovaný v této souvislosti provedl individuální posouzení míry společenské nebezpečnosti žalobce a zhodnotil i prognózu možného opakování trestné činnosti žalobcem v budoucnu.
5. Na podkladu odsuzujícího trestního rozsudku Městského soudu v Brně ze dne 11. 10. 2022, č. j. 1 T 73/2022-111, žalovaný konstatoval, že žalobce na území ČR *kontinuálně* po dobu bezmála 15 let páchal systematickou a velmi sofistikovanou trestnou činností. Konkrétně žalobce vydíral poškozené a požadoval od nich pravidelné finanční platby (tj. výpalné) za poskytování ochrany. Pokud poškození odmítali platby provádět, žalobce je lživě manipuloval a zastrašoval fiktivními vyděračskými skupinami. Žalobce si od poškozených nechal hradit vlastní soukromé potřeby a zcela nemorálně parazitoval na jejich strachu.
6. Žalovaný též odkázal na řadu *přítěžujících okolností* zjištěných trestním soudem. Nejenže žalobce páchal trestnou činností a pokračoval v ní po velmi dlouhou dobu, ale činil tak s rozmyslem a i po předchozím uvážení, s motivem ziskuchtivosti, přičemž využil bezbrannosti poškozených, čímž způsobil vyšší škodu. Jelikož si žalobce z poškozených udělal *de facto* ekonomické otroky, odmítl trestní soud uložit žalobci alternativní trest a přistoupil k uložení nepodmíněného trestu odnětí svobody poblíž horní zákonné hranice.

7. Žalovaný uzavřel, že žalobcem páchaná trestná činnost není svou povahou slučitelná s principy, na nichž je mezinárodní ochrana vystavěna, pročež se rozhodl aplikovat § 15a odst. 1 písm. d) zákona o azylu.

III. Žaloba

8. Žalobce v žalobě brojil proti vyloučení z možnosti udělení doplňkové ochrany postupem podle § 15a zákona o azylu. Namítal, že není přípustné, aby žalovaný důvody vedoucí k udělení azylu přezkoumával meritorně, zatímco možnost udělení doplňkové ochrany *en bloc* vyloučil. Jakmile žalovaný zjistil, že žalobce nesplňuje podmínky pro vyloučení z udělení azylu dle § 15 zákona o azylu, neměl jej vyloučit ani z udělení doplňkové ochrany, která se opírá o obdobné důvody. Pokud žalovaný zvolil rozdílný přístup, dopustil se procesního pochybení.
9. Žalovaný taktéž chybně vyložil pojem *vážný zločin a nebezpečí pro společnost*. Žalobce spáchal přečin vydírání, za který mu byl uložen trest odnětí svobody v délce tří let, který řádně vykonal, resp. byl podmíněně propuštěn, neboť v průběhu výkonu trestu prokázal, že je schopen respektovat určená pravidla a normy. V rámci trestního řízení nebylo prokázáno, že by byl žalobce členem kriminální skupiny. V tomto ohledu jde o pouhou spekulaci podporovanou novinovými články, k níž žalovaný nemohl přihlížet. Úvahy žalovaného neodpovídají skutkovému stavu zjištěnému v trestním řízení, pročež jeho rozhodnutí trpí nepřezkoumatelností.
10. Konečně žalobce poukazoval na nepřiměřenost aplikace vylučující klauzule podle § 15a zákona o azylu z hlediska jeho *soukromého a rodinného života*, neboť má v ČR celou svoji rodinu a zároveň zde vlastní i nemovitost. Podáním azylové žádosti žalobce jen reagoval na rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 31. 7. 2023, č. j. 30 A 40 /2023-66, ve věci zrušení trvalého pobytu a začal činit kroky k úpravě (tj. legalizaci) svého pobytového statusu, aby mohl zůstat na území se svou rodinou.
11. Je právně nepřípustné, aby byl žalobce za jedno a totéž protiprávní jednání potrestán v podstatě *tříkrát* – nepodmíněným trestem odnětí svobody, zrušením trvalého pobytu a aplikací vylučující klauzule z udělení doplňkové ochrany. Za této situace žalobce navrhl, aby zdejší soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Současně požádal nahradit náklady soudního řízení.

IV. Vyjádření žalovaného a replika žalobce

12. Ve svém **vyjádření** ze dne 11. 4. 2025 žalovaný setrval na zákonnosti procesního postupu, jímž aplikoval vylučující klauzuli jen ve vztahu k doplňkové ochraně. Při jejím výkladu žalovaný vzal v úvahu povahu a závažnost žalobcem spáchaného trestného činu a v souvislosti s tím též druh a výši uloženého trestu. Žalovaný si nemůže sám učinit úsudek o tom, jestli byl spáchán trestný čin a kdo jej spáchal a ani není oprávněn přezkoumávat rozsudek trestního soudu. Žalovaný je přesvědčen, že v projednávaném případě byly dány důvody pro vyloučení žalobce z doplňkové ochrany, pročež krajskému soudu navrhl zamítnutí žaloby.
13. V **replíce** ze dne 6. 5. 2025 žalobce zdůraznil, že postup žalovaného je vnitřně rozporný stejně jako i jeho argumentace ohledně vázanosti trestním rozsudkem, neboť jeho závěrů se žalovaný nedržel. Žalovaný se omezil pouze na formální konstatování, že byl žalobce odsouzen za přečin vydírání, aniž by zohlednil konkrétní skutkové okolnosti jeho případu, závažnost jednání, míru způsobené újmy, výši uloženého trestu nebo čas, který

uplynul od spáchání skutku. Rozhodnutí žalovaného jen přebírá závěry trestního soudu a novinových článků, aniž by je kriticky jakkoliv hodnotilo.

V. Skutečnosti zjištěné ze správního spisu

14. Správní spis obsahuje především záznam o poskytnutí údajů k žádosti o udělení mezinárodní ochrany a protokol o pohovoru k této žádosti, obojí ze dne 5. 4. 2024. Dále správní spis sestává též z protokolu o doplňujícím pohovoru ze dne 25. 11. 2024 a opisu z evidence Rejstříku trestů fyzických osob ze dne 4. 4. 2024, ze kterého vyplývá, že byl žalobce v minulosti v ČR odsouzen za *přečin vydírání* dle § 175 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní zákoník“), za což mu byl uložen nepodmíněný trest odnětí svobody v trvání tří let a zároveň peněžitý trest v celkové výši 150 000 Kč. Ve správním spisu je založena kopie trestního rozsudku Městského soudu v Brně ze dne 11. 10. 2022, č. j. 1 T 73/2022-111, jakož i usnesení Okresního soudu v Příbrami ze dne 6. 3. 2024, č. j. 2 PP 10/2024-29, jímž byl žalobce z výkonu trestu odnětí svobody podmíněně propuštěn.
15. Pro posouzení situace na Ukrajině učinil žalovaný součástí správního spisu Informaci OAMP: Ukrajina: Politická a bezpečnostní situace v zemi ze dne 17. 1. 2024. S podklady pro rozhodnutí se žalobce opakovaně odmítl seznámit a nenavrhoval ani jejich doplnění. Pouze dodal, že město Perevalsk, odkud pochází, již z velké části neexistuje, neboť bylo vybombardováno a on se tak nemá kam vrátit. Celá jeho rodina navíc žije v ČR. Následně bylo vydáno napadené rozhodnutí, které je předmětem přezkumu krajským soudem v tomto soudním řízení.

VI. Posouzení věci krajským soudem

16. Krajský soud předně posoudil splnění podmínek řízení, přičemž dospěl k závěru, že žaloba byla podána osobou oprávněnou [§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)], jedná se o žalobu přípustnou (zejm. § 65, § 68 a § 70 s. ř. s.) a podanou ve lhůtě podle § 32 odst. 1 písm. b) zákona o azylu.
17. V souladu s § 75 odst. 1 a 2 s. ř. s. přezkoumal soud napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů, včetně řízení předcházejícího jeho vydání, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Při zjišťování skutkového stavu věci krajský soud vycházel ze správního spisu předloženého žalovaným.
18. Krajský soud ve věci nařídil **ústní jednání**, které se uskutečnilo dne 9. 12. 2025 za účasti žalobce, jeho zástupce a zástupce žalovaného. Krajský soud označil napadené rozhodnutí a vyzval účastníky k přednesu jejich procesních podání. Zástupce žalobce odkázal na obsah žaloby a stejně tak i zástupce žalovaného na vyjádření k žalobě. Krajský soud dále konstatoval obsah soudního a správního spisu a shrnul podstatu věci pro soudní přezkum. Zástupce žalobce navrhl provedení důkazu výslechem žalobce, a to směrem k lepšímu a podrobnějšímu zjištění soukromých a rodinných poměrů žalobce. Zástupce žalovaného k tomuto návrhu uvedl, že nepovažuje tento důkaz za nezbytný. Krajský soud konstatoval podrobně obsah doplňujícího pohovoru ze dne 25. 11. 2024, z něhož plynou základní poznatky o soukromých a rodinných vazbách žalobce na území ČR. Krajský soud návrh na výslech žalobce zamítl, neboť nejde v dané věci o nezbytný důkaz. Skutečnosti týkající se soukromého a rodinného života žalobce nebyly předmětem sporu mezi účastníky, a navíc v dané věci nehrají z hlediska aplikovatelnosti vylučující klauzule

důležitou roli. Soud dal však žalobci možnost, aby mohl sám vysvětlit povahu své rodinné situace. Žalobce pak volnou formou sdělil, že má celou rodinu v ČR, hlavně znovu nechce do války, neboť v jedné válce už byl. Platí řádně daně i své dluhy (má hypotéku). Udělal životní chybu ohledně své trestné činnosti, čehož lituje. Jelikož další návrhy na provedení dokazování účastníci neměli, krajský soud je ukončil a po přednesení konečných návrhů, v nichž účastníci setrvali na svých procesních stanoviscích, přikročil po přerušení jednání k vyhlášení rozsudku.

19. Žaloba **není důvodná**.

20. Za účelem větší přehlednosti textu se zdejší soud rozhodl rozčlenit odůvodnění svého rozsudku po vzoru žalobce dle jednotlivých žalobních bodů.

a) K procesnímu postupu žalovaného při aplikaci vylučující klauzule

21. Z povahy věci se krajský soud nejdříve zabýval námitkou žalobce, podle níž žalovaný pochybil, když zvolil při posuzování jednotlivých forem mezinárodní ochrany odlišný přístup. Podle něj není s ohledem na jednotná interpretační východiska obou vylučujících klauzulí přípustné, aby žalovaný zkoumal zákonné podmínky pro udělení azylu věcně, avšak při hodnocení doplňkové ochrany aplikoval vylučující klauzuli ve smyslu § 15a zákona o azylu.

22. Co se týče smyslu a účelu vylučujících klauzulí upravených v § 15 a § 15a zákona o azylu obecně, tyto vychází z principu, že právo žadatele na udělení mezinárodní ochrany v ČR *není absolutní* a ochranu před pronásledováním či vážnou újmu v zemi původu lze poskytnout pouze takovým osobám, u kterých je dostatečně vyloučeno riziko, že se v minulosti dopustily činů odporujících základním hodnotám mezinárodního společenství, jako jsou např. válečné zločiny, zločiny proti lidskosti, jiné závažné nepolitické trestné činy nebo činy ohrožující veřejný pořádek, příp. mající *bezprostřední vliv na bezpečnost společnosti či státu*. Účelem vylučujících klauzulí je především zachovat legitimitu azylového systému a zajistit, aby se mezinárodní ochrany dostalo osobám potřebným, nikoliv pachatelům trestné činnosti či osobám, jež lze objektivně vnímat pro ostatní jednotlivce jako hrozbu.

23. Platná právní úprava zákona o azylu rozlišuje *dvě samostatné skupiny vylučujících klauzulí*, na základě nichž lze žadatele vyčlenit z okruhu osob, jímž lze udělit azyl (§ 15) nebo doplňkovou ochranu (§ 15a). Jakkoliv obě skupiny nepochybně vycházejí z obdobných obecných principů, skutkové podstaty vylučujících klauzulí upravených v § 15 a § 15a zákona o azylu jsou *koncipovány rozdílně* a jejich formulace odráží *odlišnou povahu* azylu a doplňkové ochrany. Zatímco vyloučení cizince jako beneficiáře azylové ochrany (tzv. vyloučení z postavení uprchlíka) má svůj primární základ v Úmluvě o právním postavení uprchlíků (srov. čl. 1 písm. F ve spojení s čl. 33 odst. 2 úmluvy), ustanovení § 15a zákona o azylu je naopak vnitrostátním odrazem kvalifikační směrnice, která v čl. 17 vymezuje konkrétní situace, v nichž státní příslušník třetí země nemá nárok na udělení doplňkové ochrany.

24. Podmínky vylučující klauzule podle § 15 zákona o azylu jsou přitom z povahy věci *přísnější* než podmínky obsažené v § 15a téhož zákona. Důvodem je zejména skutečnost, že azyl představuje *privilegovanou formu* mezinárodní ochrany, jejíž udělení je spojeno s uznáním statusu uprchlíka a s vyšší mírou vnitrostátních práv pro žadatele. Proto zákonodárce omezuje možnost vyloučení z azylu jen na nejzávažnější jednání odporující základním hodnotám uznávaným mezinárodním společenstvím. Naproti tomu

doplňková ochrana je *subsidiární institut* poskytovaný v situacích, kdy žadateli hrozí vážná újma, a její právní režim je o poznání flexibilnější. Proto jsou podmínky pro vyloučení osoby z doplňkové ochrany dle § 15a formulovány *širěji a méně striktně*.

25. Vzhledem k tomu, že § 15 a § 15a zákona o azylu obsahují odlišné podmínky a sledují rozdílný účel, je nutné je posuzovat *samostatně a nezávisle na sobě*. Jinými slovy řečeno, neexistence důvodů pro aplikaci jedné vylučující klauzule automaticky neznamená nesplnění podmínek podle druhé vylučující klauzule. Uvedené vztaženo na posuzovanou věc znamená, že *žalovanému nic nebránilo*, pakliže u žalobce neshledal naplnění důvodů pro jeho vyloučení z udělení azylu dle § 15 zákona o azylu, aplikovat vylučující klauzuli doplňkové ochrany dle § 15a odst. 1 písm. d) téhož zákona, měl-li na základě v řízení prokázaných skutečností důvodné podezření, že žalobce představuje nebezpečí pro společnost (viz níže).
26. Na tomto závěru nemůže nic změnit ani argumentace žalobce, že obě vylučující klauzule mají obdobná interpretační východiska. To, že je obě vylučující klauzule potřeba vykládat s ohledem na jejich dopady do právního postavení žadatele *restriktivně* (srov. i usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 9. 2010, č. j. 4 Azs 60/2007-119; rozhodnutí je dostupné na www.nssoud.cz), neznamená, že neaplikace jedné klauzule brání užití klauzule druhé. Stejně tak je mimoběžný i argument, že vylučující důvody podle § 15 odst. 3 písm. d) a e) a § 15a odst. 1 písm. b) a d) zákona o azylu jsou obsahově totožné. Při detailnějším pohledu na tyto důvody je zjevné, že *nejsou významově rovnocenné a tedy volně zaměnitelné*, přičemž se liší zpravidla rozdílnou intenzitou rozhodné skutečnosti (zvláště závažný zločin vs. vážný zločin, oprávněné nebezpečí vs. „prosté“ nebezpečí apod.).
27. Zdejší soud tak dospěl k závěru, že postup žalovaného při hodnocení žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany odpovídá smyslu a účelu právní úpravy vylučujících klauzulí a nevymyká se ani dosavadní rozhodovací správní praxi žalovaného v skutkově obdobných věcech. Krajský soud proto námitce žalobce nepřisvědčil.

b) K výkladu pojmu „vážný zločin“

28. Další námitka žalobce zněla, že žalovaný při interpretaci podmínek vylučující klauzule dle § 15a odst. 1 zákona o azylu nesprávně vyložil pojem „vážný zločin.“
29. Aniž by zdejší soud přistoupil k posouzení vlastního jádra žalobní námítky a detailně se zabýval výkladovými východisky citovaného pojmu v kontextu azylového práva, je nucen konstatovat, že z textu odůvodnění napadeného rozhodnutí je zjevné, že žalovaný vyloučil žalobce z okruhu možných beneficiářů doplňkové ochrany z důvodu dle § 15a odst. 1 **písm. d)** zákona o azylu, tj. kvůli důvodnému podezření, že žalobce představuje nebezpečí pro společnost či bezpečnost státu. Rozhodným důvodem vedoucím žalovaného k odepření doplňkové ochrany žalobci tedy *nebyla skutečnost*, že by se žalobce dopustil vážného zločinu podle § 15a odst. 1 **písm. b)** zákona o azylu, jak namítá žalobce v žalobě.
30. Krajský soud nepřehlédl, že v odůvodnění napadeného rozhodnutí je na jednom místě (samém závěru odůvodnění na s. 8) uveden za důvod vyřazení žalobce z okruhu žadatelů o doplňkovou ochranu zákonný důvod dle § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu. S přihlédnutím ke zbývajícím částem odůvodnění a v něm vyjádřeným úvahám žalovaného zabývajícím se posouzením míry nebezpečnosti žalobce pro společnost [tj. vylučovacím důvodem dle písm. d)] však krajský soud nemá pochyb o tom, že v daném

případě se ze strany žalovaného jedná o *čistě formální pochybení*, tedy zjevnou chybu v psaní (překlep). Ani na základě této vady proto nelze nabýt dojmu, že by žalovaný ve skutečnosti vyloučil žalobce z doplňkové ochrany z důvodu dle § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu.

31. Jelikož žalovaný očividně nerozhodl o vyloučení žalobce z doplňkové ochrany kvůli spáchání vážného zločinu, krajský soud se obsahovou náplní tohoto pojmu ani jeho aplikací na případ žalobce blíže nezabýval. Námitka tedy není důvodná.

c) *K výkladu pojmu „nebezpečí pro společnost“*

32. Žalobce rozporoval rovněž závěr žalovaného, dle kterého v současnosti představuje nebezpečí pro společnost. V této souvislosti žalobce zdůraznil, že byl v minulosti odsouzen jen za přečin, přičemž z následného výkonu trestu odnětí svobody byl podmíněně propuštěn. Žalovaný vzal za rozhodný *nesprávný skutkový stav* a své závěry opírá z velké části pouze o spekulace postrádající reálný základ. Po důkladném přezkoumání podkladů založených ve správním spisu zdejší soud ani této námitce nepřisvědčil.
33. Co se týče výkladu pojmu nebezpečí pro společnost v kontextu azylového práva, zákon o azylu ani žádný jiný na něj navazující právní předpis jeho konkrétní definici neobsahuje. Jde o typický neurčitý (vágní) právní pojem, jehož konkrétní význam je vždy potřeba hledat *ad hoc* s ohledem na individuální okolnosti každého posuzovaného případu. Pro interpretaci neurčitých právních pojmů v oblasti azylového práva je přitom typické, že jejich výklad je do značné míry *autonomní* a často vychází z *evropské právní úpravy*, zejména z kvalifikační směrnice a dalších harmonizačních předpisů určujících základní rámec poskytování mezinárodní ochrany. Proto je potřeba vhodná výkladová vodítka při výkladu těchto právních pojmů hledat především v relevantní judikatuře Soudního dvora EU (dále též „SDEU“).
34. Ten se výkladovými hledisky pojmu nebezpečí pro společnost v nedávné době zabýval ve svém rozsudku ze dne 6. 7. 2023, C-402/22, *M. A.*, kde dovodil, že příslušný orgán musí prokázat, že nebezpečí, jež dotýčný státní příslušník třetí země představuje pro společnost konkrétního členského státu, je *skutečné, aktuální a dostatečně závažné* (viz bod 56 citovaného rozsudku). Zdejší soud si je vědom, že své závěry SDEU učinil na základě čl. 14 odst. 4 písm. b) kvalifikační směrnice, a nikoli přímo ve vazbě k vylučujícímu důvodu doplňkové ochrany podle čl. 17 odst. 1 písm. d) směrnice. I přesto je však krajský soud přesvědčen, že z důvodu zachování nezbytné právní jistoty a v souladu se zásadou jednotného výkladu unijního práva je třeba interpretovat tentýž neurčitý právní pojem napříč celou kvalifikační směrnicí *stejným způsobem*. Za této situace tak krajský soud z citovaných závěrů SDEU vycházel i v nyní řešené věci.
35. Po důsledném přezkoumání podkladů založených ve správním spisu se krajský soud ztotožnil s žalovaným, že v průběhu správního řízení zjištěné skutečnosti zakládají důvodné podezření, že žalobce s ohledem na charakter a závažnost jím spáchané trestné činnosti v ČR představuje nebezpečí pro společnost ve smyslu § 15a odst. 1 písm. d) zákona o azylu, pročez bylo namíste vyřadit jej z okruhu osob, jimž lze v ČR poskytnout doplňkovou ochranu.
36. Krajský soud připomíná, že se žalobce za dobu svého pobytu na území ČR dopustil trestného činu *vydírání* podle § 175 odst. 1 trestního zákoníku. Jakkoliv krajský soud souhlasí s žalobcem v tom, že byl v daném případě odsouzen „jen“ za přečin, který

představuje typově společensky méně závažný druh trestné činnosti v porovnání se zločiny či zvláště závažnými zločiny, nelze pominout *značnou společenskou škodlivost* jeho jednání. Přechin vydírání přímo zasahuje do jednoho z nejdůležitějších zákonem chráněných práv – svobody rozhodování člověka. Pachatel jím nutí jiného, aby něco konal, opominul nebo strpěl, a to prostřednictvím násilí, pohrůžky násilí nebo jiné těžké újmy. Společenská škodlivost se potom dále zvyšuje i tím, že je vydírání často spojeno s dalšími závažnými následky (např. vznikem škody či ohrožením společenského postavení).

37. V daném případě společenskou nebezpečnost jednání žalobce umocňuje, že se žalobce trestné činnosti dopouštěl *po velmi dlouhou dobu*. V trestním řízení bylo spolehlivě prokázáno, že žalobce vydíral další osoby přinejmenším v období od roku 2006 až do druhé poloviny roku 2021, tedy po dobu celkem 15 let, než byl odhalen a *vzat do vazby*. Skutečnost, že vydírání trvalo nepřetržitě po dobu několika let, dle zdejšího soudu výrazně zvyšuje jeho závažnost a prohlubuje negativní dopady na psychiku obětí a jejich životní situaci. Neméně závažné je potom z pohledu soudu i to, že se žalobce vydírání dopustil *vůči více (třem) osobám*, což rozšiřuje rozsah zásahu (poškození) zákonem chráněného zájmu.
38. Obdobně jako trestní soud též krajský soud spatřuje v jednání žalobce *řadu přitěžujících okolností* ve smyslu § 42 trestního zákoníku činících jeho jednání společensky závažnějším. V čele jednání žalobce stál především *motiv ziskuchtivosti*, neboť žalobce jako ukrajinský státní příslušník vydíral své krajany s cílem obohatit se a získat majetkový prospěch pro sebe a osoby blízké. Využíval přitom jejich *bezbrannosti*, přičemž za pomoci výhrůžek a šíření strachu si ze svých krajanů učinil vlastní „ekonomické otroky“. V případě žalobce nešlo o zkratkovité či jinak předem neplánované jednání, naopak žalobce páchal veškerou trestnou činnost promyšleně *a po předchozím uvážení*. Konečně svým protiprávním jednáním žalobce způsobil obětem *vyšší škodu* v prokázané výši přinejmenším vyšších stovek tisíc korun.
39. Shora uvedené přitěžující okolnosti a způsob spáchání trestné činnosti, jíž se žalobce nedopustil pouze z nedbalosti, jak je to pro kategorii přečinů typické, vedou zdejší soud nezbytně k závěru o jeho vyšší společenské nebezpečnosti. Z hlediska aktuálnosti nebezpečí považuje zdejší soud za podstatné, že pokud by pokračující a poměrně sofistikovaná trestná činnost žalobce nebyla závčas odhalena orgány činnými v trestním řízení, je *vysoce pravděpodobné*, že by žalobce v trestné činnosti dále pokračoval a negativní celospolečenské dopady jeho protiprávního jednání mohly být o poznání závažnější. V předchozích odstavcích popsané závažné okolnosti přitom nemůže bez dalšího vyvážit skutečnost, že žalobce uložený nepodmíněný trest odnětí svobody vykonal, resp. byl z jeho výkonu pro splnění zákonných podmínek podmíněně propuštěn.
40. K námitkám žalobce týkajícím se žalovaným zvoleného postupu v odůvodnění rozhodnutí pak krajský soud dodává, že by jistě bylo z hlediska rozhodovací praxe vhodnější, kdyby žalovaný při posouzení společenské nebezpečnosti žalobce přistoupil k vyhodnocení rozhodných pasáží trestního rozsudku *konstruktivněji* a zaujmul k nim *výraznější vlastní stanovisko*. I přesto však krajský soud shledal, že z odůvodnění rozhodnutí je *dostatečně seznatelná* hlavní úvahová linka žalovaného, na základě níž žalovaný dospěl k závěru o naplnění podmínek dle § 15a odst. 1 písm. d) zákona o azylu.

41. Za situace, kdy lze z napadeného rozhodnutí dostatečně zjistit, jaké závěry obsažené v trestním rozsudku považoval žalovaný pro své rozhodnutí za klíčové, *nelze hovořit* o nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, při jejíž aplikaci je zapotřebí postupovat nadměru obezřetně a vyhradit její použití jen případům, kdy vady rozhodnutí správního orgánu skutečně brání soudu takové rozhodnutí v rámci soudního přezkumu přezkoumat (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, ze dne 28. 8. 2007, č. j. 6 Ads 87/2006-36, ze dne 25. 4. 2013, č. j. 6 Ads 17/2013-25, či též usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 12. 2017, č. j. 2 As 196/2016-123).
42. Konečně co se týče námitky žalobce, že žalovaný při svém rozhodování nepřípustně vycházel z ryze spekulativních internetových článků, zdejší soud uvádí, že byť namítané články skutečně obsahují i informace a skutečnosti v trestním řízení následně neprokázané (zejména obžalobou tvrzenou účast žalobce na organizované zločinecké skupině – tzv. Luhanské brigádě), vycházel žalovaný z těchto článků *jen podpůrně* a primárně čerpal ze závěrů trestního soudu v otázce viny a trestu. Krajský soud je přesvědčen, že již skutkový stav bezpečně prokázaný v trestním řízení *sám o sobě* postačuje k závěru, aby mohl být žalobce důvodně považován za osobu společensky nebezpečnou. Námitce proto nepřisvědčil.

d) K nepřiměřenosti zásahu do soukromého a rodinného života

43. V žalobě žalobce poukazoval rovněž na nepřiměřenost zásahu do svého osobního a rodinného života v důsledku pozbytí oprávnění k trvalému pobytu a následnému neudělení mezinárodní ochrany. Konkrétně namítal, že v ČR žije celá jeho nejbližší rodina, s níž má pevný vztah, který by tak byl narušen. Ani tato námitka není důvodná.
44. V reakci na argumentaci žalobce krajský soud konstatuje, že soukromý a rodinný život žadatele v ČR se v rámci azylového řízení *zásadně nehodnotí*, poněvadž účelem tohoto řízení je výhradně posouzení podmínek pro udělení mezinárodní ochrany podle zákona o azylu, tedy zda žadateli v zemi původu hrozí pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo vážná újma podle § 14a tohoto zákona. Hodnocení soukromého a rodinného života žadatele do tohoto rámce nepatří a po zrušení ustanovení § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu s účinností ke dni 1. 7. 2023 lze k soukromým a rodinným poměrům žadatele teoreticky přihlídnout jen v intencích § 14 zákona o azylu (tzv. národní humanitární azyl), což žalovaný zjevně učinil. Současně krajský soud uvádí, že žalobce proti závěrům žalovaného v tomto ohledu *ničeho nenamítal* (brojil pouze proti aplikaci vylučující klauzule doplňkové ochrany) a závěr o neudělení azylu z humanitárních důvodů nijak nezpochybňoval.
45. Ochrana soukromého či rodinného života garantovaná čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod se uplatňuje a tradičně má své pevné místo v řízeních vedených podle *zákona č. 326/1999 Sb.* (srov. např. i recentní rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 11. 2025, č. j. 8 Azs 99/2023-65). Krajskému soudu je z jeho dosavadní rozhodovací činnosti známo, že žalobce na aspekty týkající se jeho osobního a rodinného života poukazoval již v řízení o zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu, jakož i v rámci žaloby proti tomuto rozhodnutí. Ve svém rozsudku ze dne 31. 7. 2023, č. j. 30 A 40/2023-66, přitom krajský soud dospěl k závěru, že právo žalobce na respektování soukromého a rodinného života *musí ustoupit* právu ČR, aby na jejím území pobývali pouze cizinci, kteří dodržují právní předpisy. Důvodnost zásahu

do soukromého a rodinného života žalobce tudíž již v minulosti byla krajským soudem řádně přezkoumána.

46. V neposlední řadě potom zdejší soud souhlasí s žalovaným, že snaha o legalizaci pobytu cizince na území ČR se záměrem vyhnout se nepříznivým důsledkům nezákonného pobytu *nepředstavuje* v žádném případě důvod pro udělení mezinárodní ochrany v žádné její formě (viz k tomu např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 47/2004-60, či ze dne 26. 9. 2006, č. j. 4 Azs 442/2005-43). Institut mezinárodní ochrany slouží lidem, kteří jsou v zemi původu pronásledováni ze zákonem stanovených důvodů, příp. jim ve vlasti prokazatelně hrozí vážná újma. Argumentaci žalobce, že podáním žádosti o mezinárodní ochranu tento v podstatě plní předchozí požadavek žalovaného, potažmo zdejšího soudu, na legalizaci pobytu na území, proto již z podstaty věci nelze akceptovat.

e) K porušení zákazu dvojího trestání

47. Poslední námitkou žalobce brojil proti tomu, že byl za své jediné protiprávní jednání žalovaným potrestán v oblasti pobytového statusu dvakrát. Poněvadž žalovaný „potrestal“ žalobce za jeho trestnou činnost již zrušením povolení k trvalému pobytu na území ČR, není přípustné, aby jej opakovaně sankcionoval odepřením poskytnutí mezinárodní ochrany. Ani této námitce krajský soud nepřisvědčil.
48. K námitce žalobce krajský soud předně zdůrazňuje, že ani zrušení povolení k trvalému pobytu na území ČR, ani vyloučení doplňkové ochrany, *nelze chápat jako trest*, poněvadž žádné z těchto nemá represivní povahu a *stricto sensu* není sankcí za spáchání protiprávního jednání (srov. např. i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 5. 2021, č. j. 1 Azs 37/2021-38). Jde o správní opatření, jejichž účelem je zajistit, aby v ČR nepobývaly osoby, jež nesplňují zákonné podmínky pro pobyt, resp. mezinárodní ochranu. Rozhodování o pobytovém statusu vychází především z preventivních a regulačních principů, nikoliv z principu odplaty nebo trestní represe. Zatímco trestní sankce směřují k *bezprostřednímu potrestání pachatele* za konkrétní delikt, správní rozhodnutí o zrušení trvalého pobytu i aplikace vylučující klauzule v řízení o mezinárodní ochraně sledují ochranu veřejného zájmu a právního řádu jako celku.
49. V této souvislosti pak zdejší soud připomíná, že zákaz dvojího trestání (*ne bis in idem*) zakotvený v čl. 40 odst. 5 Listiny základních práv a svobod se uplatní výlučně v řízení o trestním obvinění. V praxi proto uplatnění této zásady připadá v úvahu vedle trestního řízení *jen v řízení o přestupku*, které je pro svou sankční povahu tradičně chápáno jako „řízení o trestním obvinění“ ve smyslu čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (srov. např. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 4. 2024, č. j. 2 As 283/2023-35). To však v posuzovaném případě s žalobcem vedeno nebylo, proč se žalobce nemůže porušení uvedené zásady dovolávat.
50. Jelikož na řízení ve věci mezinárodní ochrany se zákaz dvojího trestání nevztahuje, žalovanému *nic nebránilo*, aby poté, co z důvodu páchaní trestné činnosti zrušil žalobci oprávnění k trvalému pobytu v ČR, rozhodl při splnění podmínek dle § 15a odst. 1 písm. d) zákona o azylu současně i o vyloučení žalobce z okruhu možných beneficiářů doplňkové ochrany.

VII. Závěr a náklady řízení

51. S ohledem na shora uvedené důvody rozhodl krajský soud o žalobě tak, že ji v plném rozsahu zamítl, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.

52. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., dle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V posuzované věci nebyl žalobce ve věci úspěšný, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II.). Žalovanému potom v souvislosti s tímto soudním řízením žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, resp. ani úhradu nákladů řízení nepožadoval, pročez mu krajský soud náhradu nákladů řízení nepřiznal (výrok III.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení přímo u Nejvyššího správního soudu.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 9. prosince 2025

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D. v. r.
samosoudce